

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BARAZA LA MITIHANI
MTIHANI WA KUMALIZA ELIMU YA MSINGI**

03

MAARIFA YA JAMII

Muda: Saa 1:30

Alhamisi, 11 Septemba 2014 asubuhi

Maelekezo

1. Karatasi hii ina sehemu A, B na C zenye maswali **hamsini (50)**.
2. Jibu maswali **yote** katika kila sehemu.
3. Soma maelekezo yote yaliyoko katika **karatasi maalum (OMR)** ya kujibia na kujaza taarifa zote.
4. Andika **Namba yako ya Mtihani** kisha **weka kivuli** kwenye **tarakimu** za namba hiyo mahali panapohusika kwenye karatasi yako ya kujibia.
5. **Weka kivuli** katika herufi ya jibu sahihi kwa kila swali katika karatasi yako ya kujibia uliyopewa, kwa mfano kama jibu sahihi ni A weka kivuli kama ifuatavyo:

☒ A	☐ B	☐ C	☐ D	☐ E
---------------------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------
6. Ukigundua kuwa herufi uliyowekea kivuli **si jibu sahihi** futa kivuli hicho kwa umakini kwa kutumia **kifutio safi** kabla ya kuweka kivuli katika herufi mpya.
7. Tumia **penseli ya HB** tu.
8. Simu za mkononi **haziruhusiwi** ndani ya chumba cha mtihani.

maktaba.tetea.org

SEHEMU A: URAIA

Chagua jibu sahihi kisha **weka kivuli katika herufi ya jibu sahihi** mbele ya namba ya kila swali katika karatasi yako ya kujibia.

- Wajibu wa Kamati ya Shule ni
 - kusimamia maendeleo ya taaluma katika shule
 - kutoa ushauri nasaha kuhusu maambukizi ya UKIMWI
 - kuthibitisha ajira ya walimu
 - kusimamia nidhamu ya walimu
 - kusimamia ujenzi na maendeleo ya shule.
- Vyanzo vya mapato ya Serikali za Mitaa ni
 - kodi ya kichwa na majengo
 - kodi ya ardhi na majengo
 - tozo katika leseni za biashara.
 - ruzuku, kodi na michango mbalimbali
 - tozo za bidhaa za maliasili
- Katika muundo wa uongozi wa Serikali za Mitaa, Halmashauri ya Wilaya au Manispaa huongozwa na
 - Chama Tawala
 - Mkuu wa Wilaya
 - Katibu Tawala wa Wilaya.
 - Mkurugenzi Mtendaji
 - Baraza la Madiwani
- Rangi nyeusi katika Bendera ya Tanzania inawakilisha
 - Uoto
 - Ardhi
 - Madini
 - Hifadhi za wanyamapori.
 - Watu
- Nembo ya taifa ni kielelezo cha
 - umoja, uhuru, uwezo na nguvu za taifa
 - uhuru, umoja, na raslimali za taifa
 - uwezo, uhuru, uotosili na nguvu za taifa
 - uhuru, umoja na nguvu za taifa
 - uhuru na umoja.
- Lengo kuu la kuruhusu mfumo wa vyama vingi vya siasa Tanzania ni
 - kutimiza masharti ya washirika wa maendeleo
 - kulinda haki za makundi maalum katika jamii
 - kuwavutia wawekezaji wa kigeni
 - kutekeleza maagizo ya Umoja wa Afrika
 - kupanua demokrasia.
- Chombo chenye mamlaka ya kusimamia uchaguzi wa Rais, Wabunge na Madiwani Tanzania ni
 - Jeshi la Polisi
 - Mahakama Kuu
 - Ofisi ya Waziri Mkuu.
 - Tume ya Taifa ya Uchaguzi
 - Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa
- Haki ya kumiliki mali ipo kwenye kundi lipi la haki za binadamu?
 - Kijamii na Kiuchumi
 - Kikataba na Kisiasa
 - Kijamii na Kisiasa
 - Kisiasa na Kiuchumi
 - Kijamii na Kiutamaduni

9. Ulinzi na Usalama wa Taifa letu ni jukumu la
 A Jeshi la Ulinzi B Idara ya Usalama wa Taifa
 C Jeshi la Polisi D Jeshi la Mgambo
 E kila raia.
10. Miongoni mwa kazi za Jeshi la Mgambo ni
 A kukamata wahalifu na kuwafikisha katika kituo cha Polisi
 B kutoa adhabu kwa wanaovunja sheria mijini
 C kuzuia majanga ya moto mijini
 D kukusanya kodi ya maendeleo sehemu za mijini
 E kuzuia na kupambana na rushwa.
11. Utandawazi ni mfumo unaosisitiza kuwepo kwa
 A teknolojia ya habari na mawasiliano katika nchi zinazoendelea
 B haki sawa kwa watu wote duniani
 C vyama vingi vya siasa katika nchi zinazoendelea
 D biashara huria baina ya mataifa
 E sekta isiyo rasmi katika nchi zinazoendelea.
12. Nini maana ya Ujasiriamali?
 A Biashara yenye faida kubwa. B Uwekezaji katika mradi au biashara.
 C Biashara ndogondogo D Sekta isiyo rasmi.
 E Ushujaa katika kumiliki mali.
13. Udhaifu wa Umoja wa Mataifa (UNO) ni pamoja na
 A Kushindwa kuzuia kusambaa kwa utandawazi
 B Waafrika hawajawahi kushika wadhifa wa juu katika Umoja wa Mataifa
 C Wanachama wachache kuwa na haki ya kura ya turufu
 D Kushindwa kupitisha Azimio la Haki za Binadamu
 E Nchi za kiafrika kutoshirikishwa katika vikao vya Baraza la Usalama.
14. Jaji Mkuu wa Tanzania huteuliwa na
 A Bunge B Waziri Mkuu C Rais
 D Makamu wa Rais E Mwanasheria Mkuu wa Serikali.

SEHEMU B: HISTORIA

Chagua jibu sahihi kisha **weka kivuli katika herufi ya jibu sahihi** mbele ya namba ya kila swali katika karatasi yako ya kujibia.

15. Wafanyabiashara kutoka Asia walianza kufika Tanganyika katika kame ya ngapi?
 A Kame ya 15. B Kame ya 19. C Kame ya 8. D Kame ya 9. E Kame ya 12.
16. Kabla ya ukoloni, mojawapo ya kazi za Mkuu wa ukoo ilikuwa ni
 A kutatua migogoro B kusaini mikataba na wakoloni
 C kuongeza idadi ya mifugo D kujenga nyumba
 E kuanzisha vijiji vya ujamaa.
17. Mkutano wa kuligawa Bara la Afrika ulifanyika mjini
 A Berlin B London C Roma D Paris E New York.

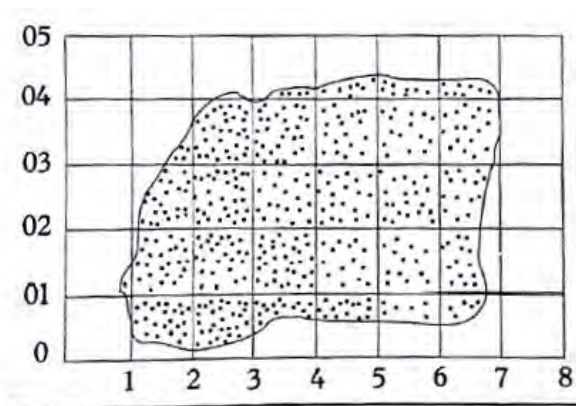
18. Azimio la Arusha lilihusu
 A uhuru na kazi B siasa na kilimo C elimu kwa wote
 D ujamaa na kujitegemea E mfumo wa vyama vingi.
19. Katika zama za mwisho za mawe mgawanyo wa kazi katika jamii ulizingatia
 A busara na utajiri B busara na umri C uzoefu na busara
 D umri na jinsia E utajiri na umri.
20. Mwanadamu wa mwanzo alianza kutembea kwa miguu miwili katika hatua ya
 A Primates B Homo Sapiens C Homo Habilis
 D Zinjanthropus E Homo erectus.
21. Utawala wa Waingereza katika Tanganyika ulimalizika katika kame ya ngapi?
 A 15. B 19. C 20.
 D 18. E 17.
22. Vita vilivyotokea Rwanda mwaka 1994 vilitokana na
 A ukabila B utajiri C rushwa D ukabila E ubepari.
23. Watangulizi wa mwanzo wa ukoloni kufika Zanzibar na Tanganyika walikuwa
 A Wafanyabiashara B Wamisionari C Wapelelezi
 D Walowezi E Waarabu.
24. Chama cha kuajiri vibarua wakati wa ukoloni katika Tanganyika kiliitwa
 A MANAMBA B TFL C TAA
 D JUWATA E SILABU.
25. Chimbuko la familia ni
 A ndugu na marifiki B ukoo na kabila C baba na mama
 D watoto E wazee na vijana.
26. Mageuzi ya viwanda huku Ulaya yalitokea kati ya karne za
 A 16 na 17 B 15 na 16 C 17 na 18
 D 18 na 19 E 15 na 20.
27. Jamii za Afrika Mashariki zilizowapinga wakoloni kwa njia ya vita ni pamoja na
 A Wanandi and Wahehe B Wasangu and Wabena C Waha and Wakamba
 D Waganda and Wabena E Wabena and Wapare.
28. Baharia wa kwanza wa Ureno kufika Afrika alikuwa
 A Vasco Da Gama B David Livingstone C Bartholomew Diaz
 D Johann Krapf E Francisco D'almeida.
29. Mazao yaliyoletwa na Wareno katika Tanganyika ni pamoja na
 A mihogo na kahawa B kahawa na karafuu C mahindi na mihogo
 D katani na mihogo E korosho na nazi.
30. Mataifa ya Ulaya yaliyogombea mto Naili yalikuwa
 A Ufaransa na Ubelgiji B Uingereza na Ujerumani C Ufaransa na Ureno
 D Uingereza na Ufaransa E Ubelgiji na Ureno.

31. Harakati za kudai uhuru barani Afrika zilianza baada ya
 A kuundwa kwa Umoja wa Afrika B kuanguka kwa Muungano wa Kisoviet
 C vita kuu ya pili ya dunia D kukomeshwa kwa biashara ya utumwa
 E kuanzishwa kwa vyama vingi Afrika.
32. Mwanasayansi aliyeeleza hatua za mabadiliko ya binadamu aliitwa
 A Mary Leakey B Charles Darwin C Louis Leakey
 D Richard Leakey E John Speke.

SEHEMU C: JIOGRAFIA

Chagua jibu sahihi kisha **weka kivuli katika herufi ya jibu sahihi** mbele ya namba ya kila swali katika karatasi yako ya kujibia..

33. Jua linapokuwa katika kizio cha kusini, pepo huvuma kutoka upande gani?
 A Kusini. B Magharibi. C Mashariki. D Kaskazini. E Kaskazini Mashariki.
34. Idadi ya wakazi wa eneo fulani inaweza kupatikanaje?
 A Kuhesabu watoto waliozaliwa. B Kwa kuhesabu watu waliokufa.
 C Kuhesabu wakimbizi. D Kutathmini ukubwa wa eneo.
 E Kufanya sensa ya watu.
35. Moja ya madhara ya ongezeko kasi la idadi ya watu nchini Tanzania ni
 A kuongezeka kwa vita vya kikabila B kuongezeka kwa ugonjwa wa malaria
 C kutotosheleza kwa huduma za kijamii D kupungua kwa eneo la nchi
 E kutopata idadi ya wasomi wa kutosha.
36. Maji ya mvua yanaweza kuvunwa na kuhifadhiwa kwa ajili ya matumizi mbalimbali kwa kutumia
 A ndoo na bomba B chupa na beseni C visima na chupa
 D visima na magari E ndoo na chupa.
37. Soma kwa makini ramani ifuatayo kisha jibu swali linalofuata:

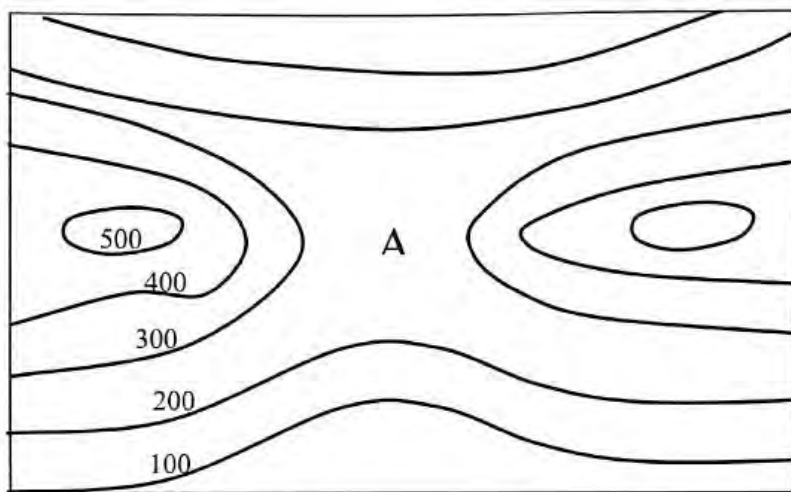

Kokotoa eneo liliofunikwa na doti katika kilometa ikiwa kipimio ni 1:100000

- A 10.5 km² B 20.05 km² C 15 km² D 15.5 km² E 20.5 km².

38. Picha inayoonesha misitu minene na mazao kama michikichi itakuwa imepigwa kutoka kwenye eneo lenye hali ya
 A Kiikweta B Kitropiki C Kimonsuni
 D Kimediteraniani E Ubaridi.
39. Mambo makuu yanayochangia kuongezeka kwa idadi ya watu katika nchi ya Tanzania ni pamoja na
 A kuhamia na kuzaliana
 B kutokuwa na elimu ya maisha bora
 C elimu ya afya ya uzazi
 D kuolewa katika umri mdogo
 E kuongezeka kwa wakimbizi.

40. Soma ramani ya kontua ifuatayo kisha jibu swali linalofuata:

Umbile la ardhi liliooneshwa kwa herufi A linaitwaje?

- A Kigongo. B Uwanda wa juu.l C Bonde.
 D Kilele cha mlima E Pitio.
41. Higrometa ni kifaa kinachotumika kupima
 A Jotoridi B Mvua C Unyevu
 D Upepo E Mwanga wa Jua.
42. Njia ya kisasa ambayo watu hupata mawasiliano kwa haraka zaidi ni
 A teleksi B simu C barua D televisheni E redio.
43. Katika kila nyuzi moja ya longitudo kuna tofauti ya muda gani wakati dunia inapojizungusha katika mhimili wake?
 A Dakika 14. B Dakika 15. C Saa 1. D Dakika 10. E Dakika 4.
44. Madini ambayo ni chanzo cha nishati ya nyuklia ni
 A makaa ya mawe B uranium C shaba
 D almasi E dhahabu.
45. Kitu muhimu kinachotumika kufafanua alama mbalimbali zilizotumika katika ramani huitwa
 A ufunguo B fremu C dira D kipimio E jina la ramani.

46. Moja ya njia zifuatazo huzuia ongezeko la jotoridi duniani:
- A gesi ya kaboni inayozalishwa viwandani
 - B ongezeko la kabonidayoksaidi kutokana na kupumua kwa wanyama
 - C matumizi ya nishati rafiki kwa mazingira
 - D kuungua kwa mapori, misitu na nyasi
 - E kukata miti kwa ajili ya kupata maeneo ya kilimo.
47. Wakati wa usiku jotoridi la bahari huwa juu kuliko jotoridi la nchi kavu kutokana na ukweli kwamba
- A bahari hupata joto haraka kuliko nchi kavu
 - B bahari hupoteza joto haraka kuliko nchi kavu
 - C upepo mwanana wa nchi kavu huongeza joto baharini
 - D upepo mwanana wa baharini hupunguza joto nchi kavu
 - E nchi kavu hupoteza joto haraka kuliko bahari.
48. Mti ya mikoko ni aina ya uoto wa asili unaopatikana kandokando ya
- A mito
 - B maziwa
 - C bahari
 - D mabwawa
 - E visima.
49. Latitudo, mwinuko na umbali kutoka baharini ni mambo muhimu yanayoathiri
- A mfumo wa jua
 - B tabia ya nchi
 - C mikondo ya bahari
 - D hali ya hewa
 - E shughuli za kiuchumi.
50. Ni rahisi kuthibitisha kuwa dunia ni duara kwa kuangalia
- A umbo la tufe
 - B kupatwa kwa jua
 - C maji kupwa na maji kujaa
 - D jua la utosi
 - E kupatwa kwa mwezi.